

**5(173)
2019**

Apudvistula Bulteno

de Krakova Societo ESPERANTO

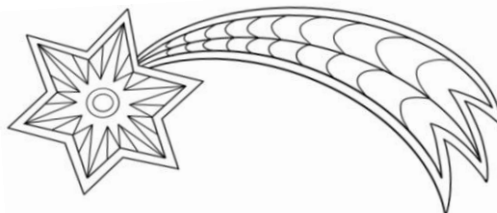
Bultenon redaktas: ĉiuj anoj de Krakova Societo ESPERANTO,
Adreso por korespondi: str. Sokolska 13, 30-510 KRAKÓW

Danuta Perier-Berska

trad. Lidia Ligęza

***

Ni ariĝu ĉe tablo
Kiam stel' ekbrilos
Ni rigardu ĉielon
Tie Dia Filo
Reĝas ĉe Patro surtrone
Ornamita sceptre krone
Iam tre Marica
Kaj nun ĝojoplena
Tiel kiel ni hodiaŭ
Ni ariĝu ĉe trogo
Ekkantu peane
Kaj gaje trinku vinon
Naskiĝas Infano
En povra ĉemizeto
Sur fojneto ĉe bestoj
Kun ĉiela bileto
Por ĉiu el ni

Ekkuris al Betlehemo
Anĝeloj
ho! ni ĉiuj
baldaŭ ĝojos en helo.
Post tutjara ĉi turmento, fatalo
ni genuos ĉe Etulo
en stalo.
Kiel stelo ekbrilos
Bon' Lia.
Ni tre zorgu
por estingu ĝi neniam.

***

Oblato per mielo ŝmirita
kunluas la buŝon
tiel malfacile eldiri bondezirojn
ili ne volas
ne repaciĝis
ne scipovas
malvarmiĝas barĉo
karpo atendas

***

Ili ne serĉas
donacojn sub abieto
por ili ĉiu tago
estas donaco
kun la unua stelo
ili eksidos por vespermanĝi
interrompos oblaton
ekkantos malnovajn kantikojn
frosto pentros fenestrojn
en Anĝelojn de ilia infaneco

Esperantistoj kiel internaciistoj

Esperantistoj praktikas internaciismon. Tamen preskaŭ nenion ni provas en esperanta literaturo pri ĝiaj kvalitoj, fenomenoj kaj problemoj.

En la "Deklaracio pri la esenco de la esperantismo" (Boulogne-sur-Mer, 1905, 08-9) ni trovas jenajn konstatojn.

"La esperantismo estas **penado disvastigi** en la tuta mondo la uzadon de lingvo neŭtrale homa, kiu donas al la homoj de malsamaj nacioj la eblon kompreniĝadi inter si, kio povus servi kiel paciga lingvo de publikaj institucioj en tiuj landoj, kie diversaj nacioj batalas inter si pri la lingvo, kaj en kiu povus esti publikigataj tiuj verkoj, kiuj havas egalan intereson por ĉiuj popoloj.

Ĉiu alia ideo aŭ espero, kiun tiu aŭ alia esperantisto ligas kun la esperantismo, estas lia afero pure privata, por kio la esperantismo ne respondas [...]

Esperantisto estas nomata ĉiu persono, kiu scias kaj uzas la lingvon Esperanto, tute egale por kiuj celoj li ĝin uzas."

La nocio de internaciismo apartenas al tiuj, kiuj ne estas sufiĉe komprenataj, kaj ricevas diversajn signifojn (ofte tre subjektive tendencajn), depende de intencoj de la uzantoj. Plejparte aplikata fare de politikistoj ĝi diferenciĝas per diversaj atribuoj, precipe laŭ teritoria kaj ideologia ampleksoj.

La principoj de la internaciismo proklamataj en statutoj de politikaj partioj aŭ de internaciaj organizaĵoj enhavas:

- kunlaboron en la strebado al libereco kaj progreso
- amikecon
- interkompreniĝon per informado pri vivo, esperoj, aspiroj, problemoj kaj obstakloj, atingoj kaj sukcesoj de diversaj nacioj
- solidarecon
- fratecon
- respondecon pri sorto de la homaro

De tempo al tempo en niaj movadaj skribaĵoj oni atribuas al esperantistaro kvalitojn de internaciistoj. Estas konstatita socia fakto, ke per aplikado de la komprenebla kaj komunikiva lingvo ĉiu esperantisto bonŝancas obei almenaŭ al la baza principo de la interkompreniĝado.

Ni bonŝancas atingi tian staton de la memkonscio, ke la Esperanto-movado almenaŭ provu difini la kvalitan faceton de la internaciismo anstataŭ la ĝisnuna – preskaŭ ekskluzive – kvanta.

Reprezentantoj de diversaj nacioj kaj socitavoloj starigas antaŭ esperantistoj la demandon pri **esenco** de esperantismo (Esperanto-movado). Informoj pri nombro de internaciaj eventoj kun apliko de Esperanto, eĉ se ne seniluziigigas la demandintojn, almenaŭ ne enhavas tiun inform-elementon, kiun ili rajtas atendi.

Tiuj valorojn ni ankoraŭ ne rekonis. Tie aŭ aliloke oni konfesas pri "fortaj sentoj" aŭ "ekkompreneo", plejparte evitante difini ilin, aŭ pro simpla vivopremo oni rezignas pri povoj analizi.

Se esperantistoj mem ne provas aŭ ne scipovas nomi la plej karakterizajn fenomenoj de la partoprenata procezo, ili kvazaŭ kontribuas al misterigo de sia grupa spertado. Estas ja leĝo de ekkono – doni la nomon al la ekkonita. Sen tio, la homo, kies pensado okazas vortume, ne povas ek-konscii.

Esperantistaro ne rajtas plu ignori tion, kio estas rekonebla kiel psika sekvo de la lingvo-aplikado aŭ movadaktivado. Rekonita, nomita kaj (se eble?) difinita ĝi povas esti la grava kontribu-aĵo, kiun la mondo atendas de esperantistaro.

Por iusence plifaciligi la taskon, ni devas – penetrante ankaŭ la mondon de ideoj – provi difini tiajn homojn, kaj laŭ ĝenerala opinio posedas ecojn de internaciistoj.

laŭ "Skizo pri personeco de esperantisto" de Tyburcjusz Tyblewski

Popolaj proverboj kaj diraĵoj ligitaj kun tempo de Kristnasko

Dum Advento ĉiu bofil' ideala, sed mankas bofiloj en temp' karnavala.

Se dum Advento venos amfascino, jam dum Kristnasko vi havos edzinon.

Se decembro komenciĝas per frosto sekiĝos putoj dum Pentekosto.

Se en pluvakvo Barbara nia Kristnasko certe estos glacia.

Se froston portas Barbara kaŝu sledon, preparu ĉaron.

Sankta Nikolao montru la favoron, kiom ni havas koton, tiom donu oron.

Dum sankta Lucia ago speciala: tago kontraŭ nokto batalas.

Sankta Lucia kara tagon pli longan faras.

Dum sankta Tomaso plej longa noktopaso.

Kiam bela vetero dum Adam' kaj Eva vintro frue kreas.

Ĉirkaŭ Naskiĝo Ida portu botojn solidajn.

Se Kristo naskiĝas antaŭ plena luno dum sekvonta jaro
ne mankos faruno.

Se belvetere naskiĝas Kristo ĝoju plugisto.

Se dum Stefano koto ĝis genuoj por Resurekto sledon konstruu.

Kia vetero dum Stefano regas, tia februare egas.

Se dum Silvestro frosto tenas certe peza vintro venas.

Se januaro pluve fervoras – julio ploras.

Post Novjaro jena trafo: tago pli longa je salto de ŝafo.

Kiam Tri Reĝoj belveteron donas, ne dormu longe, estu mastro bona.

De Tri Reĝoj rezultato: tago pli longa je koka piedplato.

Tri Reĝoj en ventoj faras ordon kaj skribas krucetojn sur ĉiu pordo.

Laŭ kristana kalendaro:

Advento – 4 semajnojn
antaŭ Kristnasko

Pentekosto, poll. Verdaj
Festoj
– 50 tagojn post Pasko

Sankta Barbara – 4.12.

Sankta Nikolao – 6.12.

Sankta Lucia – 13.12.

Sankta Tomaso – 21.12.

Adamo kaj Eva – 24. 12.

Kristnasko – 25. 12.

Sankta Stefano, poll.
Szczepan – 26. 12.

Sankta Silvestro – 31. 12.

Tago de Tri Reĝoj – 6. 01.

**Ĝojplenan, kvietan, sanan Kristnaskon
kaj prosperan, esperodonan, grandiozan
Novjaron 2020
elkore bondeziras Redakcjo de AB**

Krakova Societo ESPERANTO

La programo de la renkontoj de oktobro ĝis decembro 2019 j.

- 3. 10. 2019 j.** – Lidia Ligęza. Anna Świrszczyńska. Mi estas nur virino. Poemoj de la autorino
en traduko de Tomasz Chmielik
- 10. 10. 2019 j.** – Lidia Ligęza. Esperantaj poetoj S. Braun, S. Karolczyk, E. Matkowski
- 17. 10. 2019 j.** – Grażyna Porada. Esperantaj lingvaj ludoj
- 24. 10. 2019 j.** – Aŭtunaj impresoj de klubaninoj. Rememoroj.
- 7. 11. 2019 j.** – Alicja Sacha. Personeco de esperantisto laŭ Tyburcjusz Tyblewski
- 14. 11. 2019 j.** – Lidia Ligęza. Fabeloj de La Fontaine en traduko de Antoni Grabowski
- 21. 11. 2019 j.** – Grażyna Porada. Esperantaj lingvaj ludoj
- 28. 11. 2019 j.** – Lidia Ligęza. La Reĝo de Elfoj el J.W. Goethe. Du esperantaj tradukoj de
Antoni Grabowski
- 5. 12. 2019 j.** – Grażyna Porada. Esperantaj lingvaj ludoj
- 12. 12. 2019 j.** – Lidia Ligęza. Pollingva prelego por Kulturcentro „Podgórze”.
L. Zamenhof – Doktoro Esperanto
- 19. 12. 2019 j.** – Ara traduko el publikaĵo de Krzysztof kaj Katarzyna Braun,
ĉapitro „Abieto aŭ arbeto”